

Lezing OT: Exodus 3:8a

Daarom ben ik afgedaald om hen uit de macht van de Egyptenaren te bevrijden, en om hen uit Egypte naar een mooi en uitgestrekt land te brengen, een land dat overvloedig van melk en honing...

Lezing OT: Jezus Sirach 11:3;24:20;39:26

Klein is de bij onder de gevleugelde dieren, maar wat zij voortbrengt is het puik van al wat zoet is.

Want denken aan mij (Gods Wijsheid) is zoeter dan honing, mij bezitten zoeter dan een honingraat.

De eerste levensbehoeften van een mens zijn water, vuur, ijzer en zout, tarwebloem, melk en honing, druivensap, olijfolie en kleding.

Lezing OT: Spreuken 6:8 a,b,c (Septuaginta= Griekse vertaling OT)

'Ga tot de bij en leer hoe vlijtig zij is en hoe ernstig zij haar arbeid verricht. De vrucht van haar zwoegen komt de gezondheid van koningen en kleinen ten goede. Daarenboven is zij geliefd en geacht en ondanks haar geringe kracht toont zij een wonder van bekwaamheid'

Lezing NT: Marcus 1:6

Johannes droeg een ruwe mantel van kameelhaar met een leren gordel; hij leefde van sprinkhanen en wilde honing.

Lezing NT: Lukas 24: 42 (Herziene Staten Vertaling):

42 En zij gaven Hem een stuk van een gebakken vis en van een honingraat.

Lezing NT: 1Korinthe 12:4-12

4 Er zijn verschillende gaven, maar er is één Geest;

5 er zijn verschillende dienende taken, maar er is één Heer;

6 er zijn verschillende uitingen van bijzondere kracht, maar het is één God die ze allemaal en bij iedereen teweegbrengt.

7 In iedereen is de Geest zichtbaar aan het werk, ten bate van de gemeente.

8 Aan de een wordt door de Geest het verkondigen van wijsheid geschonken, aan de ander door diezelfde Geest het overdragen van kennis;

9 de een ontvangt van de Geest een groot geloof, de ander de gave om te genezen.

10 En weer anderen de kracht om wonderen te verrichten, om te profeteren, om te onderscheiden wat wel en wat niet van de Geest afkomstig is, om in klanktaal te spreken of om uit te leggen wat daar de betekenis van is.

11 Al deze gaven worden geschonken door een en dezelfde Geest, die ze aan iedereen afzonderlijk toebedeelt zoals hij wil.

12 Een lichaam is een eenheid die uit vele delen bestaat; ondanks hun veelheid vormen al die delen samen één lichaam. Zo is het ook met het lichaam van Christus.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Tot twee keer toe wordt het beloofde land door God aan Mozes voorgesteld als 'een land vloeiende van melk en honing' (Ex. 3:8,17).

Die uitdrukking vernemen we zelfs tot vijftien maal toe in de Thora.

Het bijzondere van melk en honing is dat ze beiden geproduceerd worden door dieren: melk door koeien/geiten/kamelen/paarden en honing door bijen.

Het kenmerkende van het beloofde land was dus dat de bewoners leefden van dat wat door het lichaam van een ander tot stand was gekomen.

Het was een leven uit genade! Uit wat je geschonken wordt.

Eerste leerpunt:

Wij, de christelijke gemeente, leven ook uit genade. Uit geschenk.

De basis van ons bestaan is immers ook tot stand gekomen door het lichaam van een Ander: Christus.

Honing: voordat bietsuiker en de rietsuiker er was honing de zoetstof.

Honing is gezond en heeft een geneeskrachtige werking.

"Mijn zoon, eet honing, dat is goed voor je! Zoete honingstreelt de tong", zegt de Spreukendichter in 24:13

Honing heeft een bacterie-remmende uitwerking en bevordert bij uitwendige toepassing zelfs genezing van wonden. Denk aan honingzalf.

Lange tijd dacht men dat de honing in de Bijbel merendeels op dadel of vijgenpasta sloeg.

Maar daar is men van terug gekomen.

De aanwezigheid van bijen in het land Israel was namelijk onmiskenbaar.

Denk aan Simson en Johannes de Doper, die wilde honing aten.

Maar of er ook imkers waren?

Toen vond men in de Jordaanvallei bijenkorven uit de tijd van Salomo.

Het imkeren -bekend bij oude Egyptenaren- kwam dus ook in Israel voor.

Het woord 'honing' komen we in de Bijbel meer dan vijftig keer tegen.

Bijzonder is dat het Hebreeuwse woord 'honing' is nauw verwant is met het Hebreeuwse woord voor Woord/daad.

Beide woorden bevatten drie letters en de eerste twee letters zijn identiek.

Opmerkelijk dat in de Bijbel aan het Woord dezelfde zoete, kracht gevende en heilzame eigenschappen worden toegekend als honing.

'Hoe zoet zijn uw woorden voor mijn gehemelte, zoeter dan honing voor mijn mond. (Ps. 119:104).

Tweede leerpunt: de gemeente die door het lichaam van een Ander bestaat, leeft ook uit zijn Woorden

En zoals je gezondmaken honing moet eten, zo moet je het woord van God 'eten' om gezond te blijven.

Honing wordt ons dus geschonken door bijen.

En dat zijn echt bijzondere dieren.

Einstein heeft eens gezegd dat als er geen bijen meer zouden zijn op aarde, de mens niet lang meer zou leven. Ze zorgen voor bestuiving, vruchten en fruit.

Nu kennen veel mensen de 'bijen' zoals ze ook drie keer in de Bijbel voorkomen: in Deuteronomium 1:44, Psalm 118:12 en Jesaja 7:18.

Daar zijn ze een beeld van de vijanden van Israël of van individuele gelovigen.

Inderdaad: bijen kunnen, alleen als zij bedreigd worden, namelijk massaal in de aanval gaan.

Maar je moet ze niet verwarren met wespen, die zonder reden steken.

Een bij is in de eerste plaats een zeer nuttig en sociaal dier

Het Hebreeuwse woord voor 'bij' is deborah = honingbij

We kennen dit woord als de naam van vrouwelijke rechter van Israel.

Een vrouw die een nuttige functie had in de samenleving van Israel: ze bracht haar volk weer bij het Woord.

En het is opmerkelijk dat de naam DeBoRah =bij, weer verwantschap heeft met het Hebreeuwse woord voor woord/daad. De eerste drie letters zijn gelijk.

Bijen zijn een voorbeeld van het bij elkaar komen van Woord en daad oftewel het Woord dat in daden wordt omgezet.

En het is werkelijk fabuleus hoe bijen ons ten voorbeeld zijn.

We lazten daartoe uit het boek Jezus Sirach en de Spreukentekst uit het Griekse OT 'Klein is de bij onder de gevleugelde dieren, maar wat zij voortbrengt is het puik van al wat zoet is'.

'Ga tot de bij en leer hoe vlijtig zij is en hoe ernstig zij haar arbeid verricht. De vrucht van haar zwoegen komt de gezondheid van koningen en kleinen ten goede.

Daarenboven is zij geliefd en geacht en ondanks haar geringe kracht toont zij een wonder van bekwaamheid'

Er zijn in de wereld ongeveer twintigduizend verschillende soorten bijen.

Een kleine groep noemen we 'sociale bijen'.

Ze leven in gemeenschap. Het gaat dan om de honingbij.

In die bijengemeenschap zijn drie individuen te onderscheiden.

1. De koningin, grootste 2. de dar, minder groot en 3. de werkster, kleinst.

Deze drie kunnen niet zonder elkaar en vormen met elkaar een eenheid.

De koningin doet niets anders dan eitjes leggen.

Ze is daar zo druk mee bezig dat ze door werksters gevoerd worden.

De darren -mannelijke bijen- zijn nodig om jonge koninginnen te bevruchten en dus kan de koningin in feite niet zonder de darren.

De darren daarentegen kunnen niet zonder de werksters, want die voeren hen.

Tenslotte kunnen de werksters niet zonder de koningin en de darren omdat zonder hen er geen nieuwe bijen bij komen en de gemeenschap dus te gronde gaat.

De koningin, de dar en de werkster, ze zijn een unieke Drie-eenheid.

Een beeld van de Vader die niet zonder de Zoon kan en de Zoon niet zonder de Vader en zij beiden verbonden zijn door de Geest.

Een derde leerpunt:

De christelijke gemeente heeft ook iets van een bijenkorf: ze is een

verschijningsvorm van de goddelijke drie-eenheid, het goddelijke samenspel dat zichtbaar wordt in de bijenwereld.

De 'koningin' wordt ook wel moe(de)r genoemd en is het enige volmaakte vrouwtje in

de gemeenschap.

Zij kan bevruchte en onbevruchte eitjes leggen - meer dan duizend per dag!  
De werksters om haar heen die haar voeren en verzorgen, heten de hofstaat.

Zij voorzien de koningin van koninginnegelei, een supervoer.

Zij doen aan de discipelen rond Jezus denken.

De koningin scheidt een specifieke geur af, voor elk volk uniek, die op alle andere bijen overgaat, waardoor alle bijen weten dat zij er is. Want als ze er niet is ...

Een vierde leerpunt: Christus is de kern van de Gemeente.

Als wij weten: 'de Heer is ons midden', dan gaat alles goed.

Wanneer andere dingen in het centrum staan: organisatie, leuk hebben met elkaar en niet Christus Zelf, dan sterven we uit.

Wij moeten ook zijn 'geur', de geur van Christus aan elkaar doorgeven.

De geur van de liefde, de vrede, de vreugde.

De darren -mannelijke bijen- zijn volmaakte mannetjes die nodig zijn om een jonge koningin te bevruchten.

Zij doen dat tijdens de z.g. 'bruidsvlucht' hoog in de lucht en na de bevruchting sterft de dar. Hij offert zijn leven op.

Het zaad dat de koningin ontvangt, wordt opgeslagen in een minuscuul zaadblaasje en is voldoende voor de bevruchting van zeker honderdduizend eitjes.

Maar niet alle eitjes worden bevrucht! Of die zonder nut zijn?

Nee, uit die onbevruchte eitjes worden darren geboren, mannelijke bijen.

Maagdelijke geboorte genoemd. De dar heeft een moeder, maar geen vader.

De geboorte van darren doet ons weer denken aan de geboorte van Jezus.

Daar kwam ook geen man aan te pas. Maar wist u dat alle stammoeders van Israël ook onvruchtbaar waren.

Vijfde leerpunt: de geboorte van een dar leert ons dat we niet alles kunnen maken en kunnen regelen.

Heb oog voor het wonder.

Het allergrootste deel van de gemeenschap bestaat uit werksters.

Werksters zijn vrouwtjes, die geen leven kunnen voortbrengen. Zij kunnen geen eitjes leggen.

Ze werken alleen om de gemeenschap draaiende te houden. Zij dienen dag en nacht.

Bijzonder is dat de werksters in de fasen van hun leven verschillende taken hebben.

Ze beginnen met dienen door te poetsen. Ze maakt cellen schoon, doen ze glimmen.

In de tweede fase dienen ze door te voederen. Zij voeren larven.

In de derde fase dienen ze door te bouwen aan honingraten.

In een vierde fase door wacht te houden. Elke inkomende bij wordt gecontroleerd

Anderen worden buiten gehouden, aangevallen en gedood. Het kwaad moet immers ook uit je midden worden gebannen!

In een vijfde fase dienen ze door te halen: ze verzamelen vooral nectar uit de bloemen die ze bezoeken.

Als de bij in haar woning komt, geeft ze de vloeistof aan een andere bij die het opslaat in de honingraat.

Als door enzymen de nectar honing is geworden, sluiten de bijen de cellen van de raat met een luchtdicht wasdekseltje af. Dit is het verzegelen van de honing.

Zesde leerpunt: Weten wij onze dienende plaats in de gemeente, in de samenleving.

Accepteren wij dat een ander een andere plek heeft, maar even belangrijk is?

Zou het kunnen zijn dat in een andere fase van je leven je een andere plek kunt innemen? Zeg nooit nooit!

Van bijen kunnen we veel leren.

U weet misschien dat mannen een beperkte blik hebben en vrouwen ruimer zien.

Maar wist u dat het oog van een bij een totaal beeld ziet: voor, achter en opzij.

Dat ze daarmee ons wijzen op wat ons straks mag overkomen: dat je in een oogopslag alles zult zien?

Wist u dat de lievelings-kleur van de bij blauw is, de kleur van de hemel?

Wist u ook dat de bij zich richt op de zon, zelfs als het bewolkt is.

Zijn wij ook op de hemel en het licht gericht? Welke orientatie ken wij?

Nog iets: bijen leven ook op de reuk en de tast.

Ze ruiken hun koningin. En door de tastzintuigen kunnen ze zich in het donker een beeld vormen hoe het er in de kast aan toegaat.

Ze kunnen proeven, ruiken, temperatuur en luchtvochtigheid bepalen.

Een soort interne radar. Heeft u die radar ook om koers te houden als het donker wordt, koud wordt en er gevaar dreigt? Christus, Woord? En zijn we ook dag en nacht in de weer om ons daardoor te laten voeren?

Bijen zijn insecten, kennen geen gevoel of emoties en handelen naar instinct.

Maar de vele mooie zaken van het ingebouwde instinct zijn wel een handwijzing voor ons gedrag

Bijen zeggen: wees onbaatzuchtig, opofferingsgezind en handel niet uit eigenbelang

Wees gericht op het geheel, op het grotere verband

Heb meer omzien naar elkaar, dag en nacht.

Ondanks hun veelheid -40.000 per volk in een kast- vormen ze een lichaam.

Zo is het ook met het lichaam van Christus (1 Kor 12:12)

Die mag iets hebben van een bijenkorf, een bijenkast met Christus aan het hoofd omringd door werksters die weten wat dienen is, omringd door darren die weten wat hun taak en plaats is.

Een gelovige, een gemeente kan veel leren van een bijengemeenschap.

Als ze er meer op lijkt krijgt de zoetheid van het Woord gestalte.

Dan verspreiden we de geur van Christus en is het zoet en aangenaam als honing

Amen

